

Året, der gik

– beretning fra center og ordbog

Omsider lykkedes det!

For to år siden — i årsberetningen for 2015 — måtte vi erkende, at det påbegyndte samarbejde med it-virksomheden iLEX Digital Publishing om en ny web-udgave af Jysk Ordbog kom til at stjæle tid og ressourcer fra en ellers glat kørende ordbogsredaktion. Og først nu, et par år senere, ser projektet ud til at være i mål, så redaktionen kan komme tilbage på sporet med fuldt tryk under kedlerne. Heldigvis er der kommet et velfungerende produkt ud af den årelange udviklingsproces — med en html-formatteret redaktionsbase og en moderniseret web-visning.

For nu at tage brugersiden først, så er den ny web-ordbog tilgængelig fra alle it-platforme (inkl. mobiltelefon) på adressen www.jyskordbog.dk; og brugerne skal ikke længere hente ordbogens lydskrift ned fra nettet. Når brugeren på opslagssiden indtaster i søgefeltet øverst til venstre (evt. blot starten på et ord), åbner der sig et tilbudspanel med relevante artikler eller ”nærmeste søgemulighed” (også til steder, hvor det pågældende ord blot optræder som beslægtet ord eller nævnes i en fast forbindelse). Via en ”hjælp”-knap øverst til højre finder brugeren vejledning til alternative søgemåder.

Hver enkelt artikel åbnes af pladshensyn i sammenfoldet tilstand, hvor der (efter opslagsform og ordklassebetegnelse) ses overskrifter for artiklens hovedafsnit (Udtale og bøjning, Noter, Etymologi, Betydning). Ved at trykke på det efterfølgende plus folder brugeren det afsnit ud, han/hun er interesseret i. Da vi ved, de fleste brugere går efter betydningen, har vi dog udfoldet denne lidt mere: hér vises også en betydningsforklaring (evt. én for hver af ordets betydninger); brugeren kan så åbne videre op til eksempler mv. på det efterfølgende plus. Ved åbning af et afsnit ændres afsnittets plus-knap til et minus, og ved klik hér lukkes afsnittet igen.

Endelig er den ny web-ordbog tæt forsynet med krydshenvisninger artiklerne imellem, og på sigt åbner der sig mulighed for krydshenvisning til andre web-baserede ordbøger. Ordbogen er også (inspireret

af wikipedia) forsynet med artikelstubbe for endnu ikke redigerede artikler; de rummer kun grove angivelser af ordets betydning og udbredelse.

Også på redaktørsiden er der sket forbedringer. Vi må ganske vist opgive noget af fortidens poetiske frihed i den redaktionelle fremstilling; til gengæld sikrer iLEX en ensartet artikelstruktur, som nye redaktører let vil kunne orientere sig i; endvidere systemkontrolleres alle kilde- og områdeangivelser, ligesom der i alle større felter fungerer stavekontrol.

Den lange udviklingsproces har naturligvis kostet både penge og dygtig faglig indsats. Så vi skylder tak til rigtig mange sider.

Først af alt tak til Institut for Kommunikation og Kultur (ledet af Per Stounbjerg) for den generøse bevilling til vores ny web-udgave og for tro på, at vi trods mange vanskeligheder undervejs kunne komme i mål. I den forbindelse en særlig tak til Tine Arsinevici, som har været os en trofast hjælper i kontakten både til institut og til it-udvikleren.

Dernæst en stor tak til selve denne udvikler, firmaet iLEX DP, som har ydet en kæmpeindsats. Dels med Jens Erlandsens omsætning af vort ofte ret praktisk komponerede word-manuskript til en stramt komponeret html-struktur, som formodes fremtidssikret. Dels med Hans Buchwalds udvikling af en brugerflade, hvis store forbedringer turde fremgå klart ovenfor i beretningens start.

Tak også til Ømålsordbogen, som selv er ved at udvikle en web-udgave, og som allerede for år tilbage har bekostet en uni-code udgave af deres lydskrift. De har ikke alene givet os lov til at anvende deres lydskrift, men endog under udviklingen taget hensyn til vore tegnbehov. Vi håber ved lejlighed at kunne yde passende gengæld.

Endelig tak til Arts-it, som har sørget for web-ordbogens nye hjem på universitetets egen server. Særlig tak til Daniel Normann Andersen — og til Radomir Gluhovic, som snart vil forbedre ordbogens introduktionsside.

I min barndom kunne vi slutte et julekort af ved at påstå, at postkassen blev tømt om ti minutter. Min undskyldning for at slutte hér er meget mere reel: der er ikke tilmålt beretningen længere plads i Ord & Sag.

Så kære kolleger og ordbogsbrugere: rigtig glædelig jul og et godt nytår!

Viggo Sørensen, december 2017